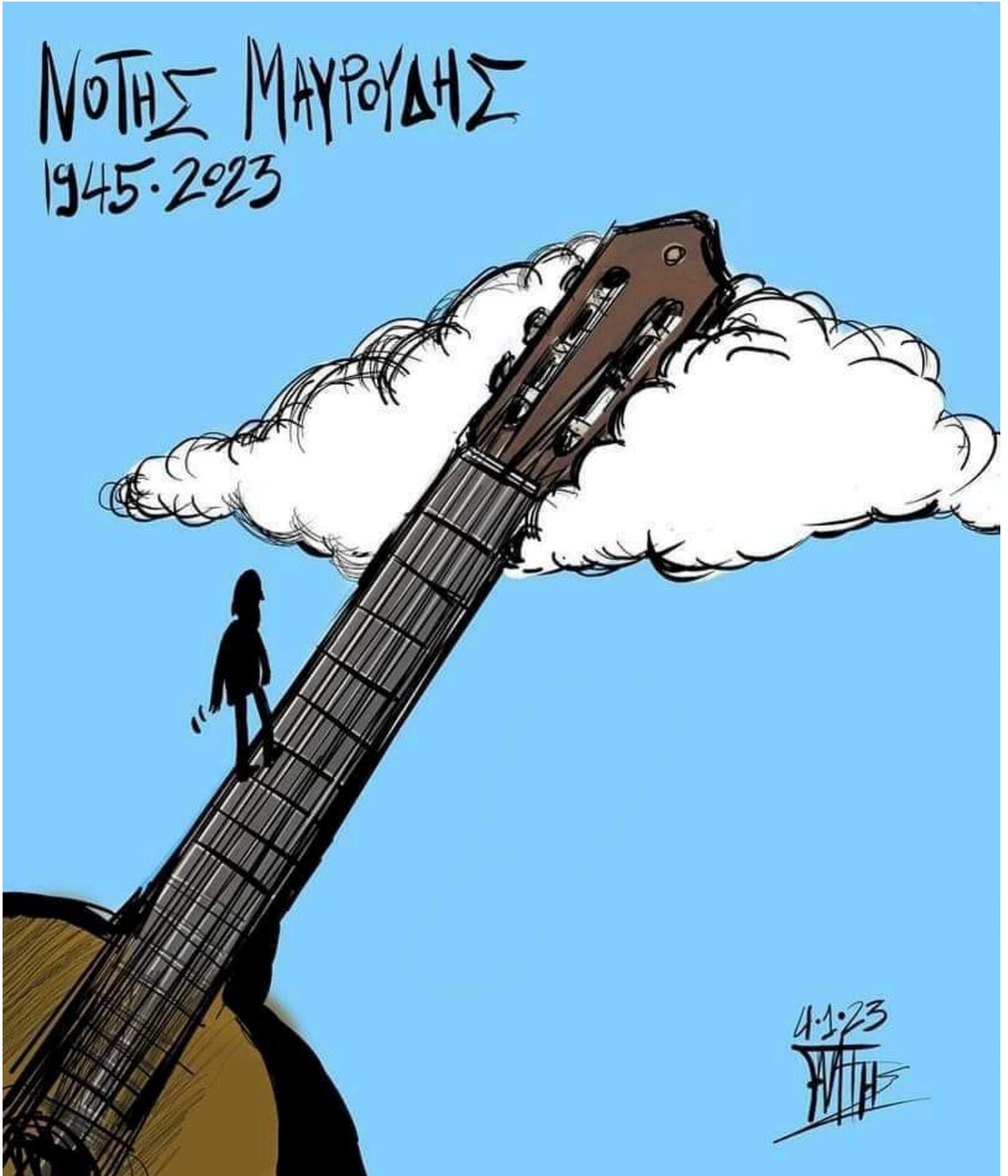

Σαν πρωινό τσιγάρο

written by Manon Troppo | 05.01.2023

«Εγώ δεν πήγα ποτέ φυλακή ή εξορία, αλλά όλο μου το περιβάλλον ήταν αγωνιστές που έφαγαν τα νιάτα τους στα ξερονήσια. Η μητέρα μου ήταν μια γυναίκα αγία, μοδίστρα που δούλευε νύχτα- μέρα. Δεν έχω καμία ανάμνηση από τη μητέρα μου να κοιμάται.

Τουλάχιστον εγώ δεν την είδα ποτέ. Ξύπναγα τα ξημερώματα να πάω στο μπάνιο και

την έβλεπα στο δωμάτιο να ράβει. Ήταν άνθρωπος αγαθός με έμφυτη αίσθηση του δικαίου. Όταν ήταν έγκυος σε μένα, κάποια στιγμή χρειάστηκε να κρύψει έναν αντιστασιακό στο πατάρι του σπιτιού.

Κάποιος την κάρφωσε, μαθεύτηκε, τη συνέλαβαν και την έκλεισαν σε κελί με συνοπτικές διαδικασίες. Όταν ήρθε η ώρα να με γεννήσει, τη μετέφεραν στο σπίτι, εκεί με γέννησε φρουρούμενη και μετά από 2-3 μέρες την ξαναπήγαν μέσα μαζί με μένα.

Έτσι, σ' αυτή τη φάση της ζωής μου έζησα για περίπου δύο χρόνια σ' ένα κελί. Αλλά αυτό δεν με καθιστά ήρωα. Ηρωίδα ήταν η μητέρα μου (...).

Λυπάμαι πολύ να βλέπω περιοχές της Αττικής που ήταν «κατακόκκινες», όπως η Δραπετσώνα, η Κοκκινιά, το Πέραμα κ.λπ., σήμερα να έχουν καταστήσει προπύργια της ΧΑ. Το αποδίδω στις απανωτές κρίσεις και τη φτωχοποίηση.

Η απελπισία παγώνει τη σκέψη. Πάντως, δεν είμαστε λίγοι αυτοί που ονειρευόμαστε ακόμη την πιο δίκαιη κοινωνία και την επιδιώκουμε».

[Απόσπασμα από συνέντευξη του Νότη Μαυρουδή στον Γιώργο Σαββινίδη]

Ο Νότης Μαυρουδής γεννήθηκε το 1945 και βρήκε τραγικό θάνατο το βράδυ της Τρίτης, έπειτα από ατύχημα στο σπίτι του. Η καλλιτεχνική κληρονομιά που αφήνει πίσω του είναι τεράστια. Από τους 25 προσωπικούς του δίσκους και τις διασκευές του «Cafe de l'art» μέχρι τις μελοποιήσεις ποιημάτων, ο βραβευμένος συνθέτης, συγγραφέας και ραδιοφωνικός παραγωγός ξεχώριζε για τις ιστορίες που «αφηγούνταν» τα μουσικά του κομμάτια.

Το πιο εμβληματικό τραγούδι του, το “Πρωινό Τσιγάρο”, σε στίχους του Άκη Αλκαίου, είναι αφιερωμένο στο Μάνο Λοΐζο.

Όταν ο Αλκαίος έγραψε το ποίημα το 1980, θέλησε να το μελοποιήσει ο Μάνος Λοΐζος.

Όμως οι δυο τους δεν είχαν καμία επαφή. Όταν ο Μάνος Λοΐζος βρέθηκε στο νοσοκομείο στη Μόσχα, μαζί του θα πήγαινε και ο δικηγόρος Ηλίας Γεράκης, ο οποίος ήταν κοινός φίλος και των δύο. Ο Αλκαίος έδωσε το τραγούδι στον Γεράκη και εκείνος με τη σειρά του το έδειξε στον Λοΐζο, ο οποίος ενθουσιάστηκε. «Όταν επιστρέψω θα το φτιάξω» είπε. Δεν τα κατάφερε όμως, καθώς πέθανε στη Μόσχα στις 17 Σεπτεμβρίου 1982.

Ο Αλκαίος δεν το έδωσε σε κανέναν άλλον. Το έβαλε στην ποιητική του συλλογή με τίτλο «Εμπάργκο». Τότε ήταν που το διάβασε ο Νότης Μαυρουδής και αποφάσισε να το μελοποιήσει ερήμην του Αλκαίου για τον δίσκο του «Στην όχθη της καρδιάς μου».

Στη συνέχεια όμως έπρεπε να πάρει την άδεια του ποιητή. Τη ζήτησε αλλά ο Αλκαίος αρνήθηκε ευγενικά, εξηγώντας του πως το είχε γράψει για να το μελοποιήσει ο Λοΐζος και εφόσον ο Λοΐζος έχει φύγει από τη ζωή δεν θέλει να το κάνει κανένας. Τότε μεσολάβησε ο θάνατος Μικρούτσικος και τον μετέπεισε κι έτσι το τραγούδι βρήκε το δρόμο του για τις καρδιές μας.

Αυτή είναι η μικρή ιστορία ενός από τα πιο μελαγχολικά και ωραιότερα τραγούδια του ελληνικού πεντάγραμμου – παρότι ο μουσικός του και ο ποιητής του δεν συναντήθηκαν ποτέ... εν ζωή. Κάπου εκεί πάνω θα έχουν σμίξει όμως πια τώρα, ο Νότης με τον Άλκη. Μαζί τους και ο Μάνος και ο Θάνος. Και οι τόσοι άλλοι, οι μουσικοί και οι ποιητές μας, που σημάδεψαν εποχές πιο όμορφες, πιο αγνές και πιο ανθρώπινες.

Το τραγούδι έχει γνωρίσει πολλές εκτελέσεις, αλλά σε εκείνη την πρώτη, τη χορωδία αποτελούσαν οι Κώστας Θωμαΐδης, Γιώργος Μεράντζας, Ανδρέας Μικρούτσικος, Σάκης Μπουλάς, Θανάσης Νικόπουλος και Γιάννης Σαμσιάρης.

Μαζί μ' αυτήν την πρώτη εκτέλεση συγκεντρώσαμε εδώ την ερμηνεία της Αρλέτας, της Χάρις Αλεξίου με τον Γιώργο Νταλάρα, της Νένας Βενετσάνου, του Σωκράτη Μάλαμα και των "Τρίφωνο".

*Χαράζει η μέρα και η πόλη έχει ρεπό
στη γειτονιά μας καπνίζει ένα φουγάρο
κι εγώ σε ζητάω σαν πρωινό τσιγάρο
και σαν καφέ πικρό*

*Άδειοι οι δρόμοι δε φάνηκε ψυχή
και το φεγγάρι μόλις χάθηκε στη Δύση
και γω σε γυρεύω σαν μοιραία λύση
και σαν Ανατολή*

*Βγήκε ο ήλιος το ράδιο διαπασών
μ' ένα χασάπικο που κλαίει για κάποιον Τάσο
κι εγώ σε ποντάρω κι ύστερα πάω πάσο
σ' ένα καρέ τυφλών*

Πρωινό Τσιγάρο - Μαυρουδής Νότης
03:38

Αρλετα Πρωινο τσιγαρο
03:53

Χάρις Αλεξίου - Γιώργος Νταλάρας - Πρωινό τσιγάρο | Xaris Alexiou - Giorgos Ntalaras
04:21

N. ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΥ - Ν. ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ - ΠΡΩΙΝΟ ΤΣΙΓΑΡΟ
03:56

Proino Tsigaro
04:13

Τρίφωνο - Πρωινό τσιγάρο (Αφιέρωμα στο Μάνο Λοΐζο)
04:38